

Obsah

Predhovor.....	11
I. JAZYK VO VZŤAHU K ČLOVEKU A KULTÚRE	
1. Človek v interakcii s kultúrou a jazykom.....	17
Človek ako prírodná a sociokultúrna bytosť.....	17
Kultúrna determinácia človeka.....	23
Človek pod vplyvom jazyka.....	28
2. Interpretácia emócií a citov prostredníctvom jazyka.....	33
Kultúrna relativizácia emócií a citov.....	33
Lexikálne výrazy, emócie a city.....	35
Opis významu emocionálno-citových slov.....	36
Základ lexikálneho konceptu emócií a citov.....	38
Štandardizované interpretácie aspektov hnevu v slovenčine.....	39
Koncepty emócií a citov ako interpretačné konštrukty.....	41
3. Hodnoty v jazyku.....	44
Axiologická kompetencia.....	44
Primárne a sekundárne hodnoty.....	47
Primárna hodnotová orientácia.....	48
Sekundárna hodnotová orientácia.....	53
4. Metodológia.....	57
Scientizmus.....	57
Optimálne odschematizovanie produktu poznávania.....	59
Zameranie poznávania jazyka.....	60
Metodologické pohľady na morfológiu.....	63

5. Človek - jazyk - reč.....	72
Dve paradigmy.....	72
Interakčná sebaprojekcia.....	73
Osobnosť a lingvistika.....	76

II. KULTÚRNE ASPEKTY JAZYKA

1. Aspekty vzťahu jazyk - kultúra.....	81
Jazyk ako médium kultúry.....	81
Jazyk ako kultúrotvorné médium.....	86
Jazyk ako kultúrny produkt.....	89
Jazyk ako objekt kultivácie.....	91
2. Jazyk v kolektívnej pamäti.....	93
Minulosť jazyka v jeho prítomnosti.....	93
Interná jazyková pamäť.....	96
Externá jazyková pamäť.....	101
3. Rituály.....	110
Rozsah pojmu rituál.....	110
Rituál ako performancia	111
Inštitúcie a inštitucionalizovanosť.....	114
Aspekty rituálu.....	115
Ritualizácia.....	118
Rituálna reštrikcia.....	120
4. Kultúrny obraz textu.....	124
Autorský kultúrny obraz textu.....	124
Ilustrácia (1).....	128
Recipientsky kultúrny obraz.....	131
Ilustrácia (2).....	132
Asimilačný aspekt.....	134
5. Jazykový znak ako kultúrna jednotka.....	137
Kulturologický prístup k jazykovému znaku.....	137
Jazykový znak ako konštituent a multiplikátor kultúry.....	140

III. SÚČASNÝ SLOVENSKÝ JAZYKOVO KULTÚRNY OBRAZ

1.	Súčasný slovenský jazykovokultúrny svet.....	147
	Vstup do jazykového výseku slovenskej kultúry.....	147
	Jazykové ovládanie kolektívu.....	149
	Potenciálna rozpoltenosť nositeľa jazyka.....	153
	Ideologizovanosť slovenského jazykového spoločenstva.....	155
	Racionálny liberalizmus.....	156
2.	Kultové objekty v slovenskom jazykovom prostredí.....	160
	Kult.....	160
	Jazykové kulty.....	163
	Kult spisovného jazyka.....	166
	Kult jazykových javov.....	170
	Spätná sila jazykového kultu.....	173
3.	Otázka ochrany slovenského jazyka a jeho rozmanitosť.....	175
	Ochranařský prístup.....	175
	Rozmanitosť jazyka.....	180
4.	Kulturologické vnímanie bohemizmov v spisovnej slovenčine..	183
	Kultúrny purizmus a kultúrny realizmus.....	183
	Proporcia spoločného a odlišného.....	188
5.	Teória jazykovej kultúry - aktualizácia.....	190
	Kultúra spisovného jazyka.....	190
	Jazykovokultúrny stereotyp.....	192
6.	Koncepcia jazykového poradenstva.....	197
	Tézy.....	197
7.	Štúrova filozofia jazyka.....	204
	Štúrova filozofická reflexia slovenčiny.....	204
	Aplikácia Štúrovej filozofie	211
	Literatúra.....	215